

6. 9. 2025

Vezměte, prosíme, na vědomí, že text článku odpovídá platné právní úpravě ke dni publikace.

Právo na víkend - týden v české justici očima šéfredaktora

Začátek školního roku přinesl několik legislativních změn ve školství | EU spustila digitální revoluci ve výběru DPH (balíček „VAT in the Digital Age“) | Soudy přestaly sankcionovat firmy nezapisující skutečné majitele, zákon se změní | Ministerstvo životního prostředí chystá tvrdší postihy nelegálních chovů zvířat | Digitalizace stavebního řízení plní zákon, ale k ideálu má daleko | Ústavní soud: Jednostranné hodnocení důkazů porušuje presumpci nevinu | Vrchní soud zrušil zproštění obžaloby v kauze IT zakázek

Vážení čtenáři,

přinášíme Vám pravidelný přehled událostí ve světě práva za uplynulý týden.

Přeji Vám hezký víkend

Mgr. Miroslav Chochola, LL.M., MBA
EPRAVO.CZ

Události tohoto týdne:

Volt napadne kandidaturu hnutí Stačilo! u Ústavního soudu

Strana Volt Česko se chce obrátit na Ústavní soud kvůli kandidátce hnutí Stačilo! ve sněmovních volbách. Volt tvrdí, že Stačilo! fakticky představuje skrytou koalici několika stran a obchází tím vyšší hranici pro vstup do Sněmovny. Krajské soudy sice odmítly zrušit registraci kandidátky Stačilo!, ale některé uznaly, že jde o nepřiznanou koalici a vyzvaly zákonodárce k upřesnění definice volebních koalic. Stačilo! tvrdí, že je koalicí, odmítá. Není jasné, zda Ústavní soud rozhodne ještě před volbami, které proběhnou začátkem října.

Vrchní soud zrušil zproštění obžaloby v kauze IT zakázek

Vrchní soud v Olomouci odhalil vážné nedostatky v hodnocení důkazů v kauze údajně zmanipulovaných IT veřejných zakázek. Případ zahrnuje 13 tendrů z let 2009–2014 se škodou kolem 250 milionů Kč. Olomoucký krajský soud původně obžalovaných 24 osob a dvě firmy (Tesco SW a Eunice) zprostil obžaloby, avšak odvolací soud toto rozhodnutí koncem dubna zrušil. Vrchní soud vytkl krajskému soudu nelogické a rozporuplné závěry – například opomenutí posoudit sdílení a úpravy zadávací dokumentace jen mezi vybranými uchazeči, což mohlo narušit transparentnost zakázek. Krajský soud nyní musí všechny důkazy znovu zhodnotit a rozhodnout o vině obžalovaných znovu.

Policie obvinila osm lidí kvůli manipulaci zakázek v Moravskoslezském kraji

Národní centrála proti organizovanému zločinu (NCOZ) zahájila trestní stíhání osmi fyzických osob a tří firem v kauze zneužívání veřejných zakázek malého rozsahu v Moravskoslezském kraji. Mezi obviněnými je bývalý náměstek moravskoslezského hejtmana Jakub Unucka (dříve ODS) a zaměstnanec krajské příspěvkové organizace. Podle vyšetřovatelů skupina v letech 2022–2023

nastavovala podmínky zakázek tak, aby je získávala předem vybraná firma, která za to vyplácela úplatky ve stovkách tisíc korun . Obvinění čelí stíhání pro manipulace s veřejnými zakázkami, podplácení, přijímání úplatků a dotační podvody a hrozí jim až 5-10 let vězení . Všichni obvinění jsou stíháni na svobodě.

Europoslanec Knotek odmítá přísnější klimatický cíl EU pro rok 2040

Český europoslanec Ondřej Knotek (ANO) na půdě výboru ENVI Evropského parlamentu navrhl odmítnout klimatický cíl Evropské komise snížit emise CO₂ o 90 % do roku 2040 oproti 1990 . Označil návrh za nerealistický a varoval, že by měl ničivé dopady na ekonomiku a život občanů . Uvedl, že EU by se tím zavazovala k něčemu, co žádná jiná část světa neplánuje, a „odnesou to naši občané a průmysl, zatímco globální klima to nezachrání“ . Knotkův postoj sklídlil podle svědků ve výboru spíše kritiku a výsměch - kolegové z ostatních frakcí (např. EPP, Renew, Zelení) jej označili za nezodpovědný . Frakce lidovců (EPP) oficiální zamítnutí nepodporuje a pracuje na alternativním návrhu mírnějšího cíle . O Knotkově návrhu se bude hlasovat ve výboru 23. září; zda se cíli 2040 přiblíží dohoda ministrů životního prostředí EU (18. září), zatím není jasné .

EU spustila digitální revoluci ve výběru DPH (balíček „VAT in the Digital Age“)

Evropská unie schválila zásadní reformu pravidel daně z přidané hodnoty (DPH) s cílem digitalizovat výběr daní . Nový legislativní balíček ViDA (VAT in the Digital Age) zavádí povinnou elektronickou fakturaci, digitální reporting transakcí a sjednocuje pravidla pro přeshraniční e-commerce . Reforma má zjednodušit podnikání v EU a omezit daňové úniky. Směrnice ViDA a související nařízení EU vstoupily v platnost letos v dubnu a členské státy je postupně implementují . Největší změna přijde od července 2030, kdy podniky budou muset vystavovat faktury v jednotném elektronickém formátu namísto běžných PDF - půjde o strukturovaná data, například ve formátu XML . Rovněž bude zaveden povinný digitální systém pro hlášení všech mezinárodních transakcí . Očekává se, že jednotný celoevropský přístup výrazně ulehčí firmám administrativu a sníží náklady na daňovou agendu.

Začátek školního roku přinesl několik legislativních změn ve školství

V pondělí 1. září odstartoval nový školní rok a s ním vstoupila v platnost novela školského zákona s řadou změn . Nově se zpřísní pravidla pro odklad školní docházky - odklad bude možný jen ze závažných zdravotních důvodů a žádost rodičů musí doložit doporučení specialisty a poradenského centra (dětský lékař už stačit nebude) . Postupně podle data narození dětí se tato přísnější pravidla uplatní v dalších letech. Novela také posouvá termín zápisu do 1. tříd zpět na 15. leden - 15. únor (z dosavadního dubna) a posunuje i termíny zápisů do mateřských škol na březen-duben . Další změnou je možnost zavést na vybraných středních školách tzv. školní maturitu formou komplexní profilové práce místo zkoušky . Od ledna 2026 také začne financování školníků, kuchařek a dalších nepedagogických zaměstnanců nově z rozpočtů obcí a krajů namísto státu . Novela ukotvila pozici sociálního pedagoga jako pedagogického pracovníka pro prevenci problémů (např. šikany) a od roku 2026 zavádí povinné financování školních psychologů ze státního rozpočtu .

Soudy přestaly sankcionovat firmy nezapisující skutečné majitele, zákon se změní

Nejvyšší soud ČR rozhodl, že současná podoba zákona o evidenci skutečných majitelů (ZESM) je v části v rozporu s právem EU . Konkrétně jde o ustanovení, které umožňuje široké veřejnosti přes internet volný přístup k údajům o skutečných majitelích firem a trustů. Tento princip neomezené veřejné přístupnosti dat byl loni v listopadu 2022 shledán Soudním dvorem EU jako neplatný pro nepřiměřený zásah do práva na soukromí a ochranu osobních údajů . České soudy proto aktuálně potvrzují, že stát nemůže nutit společnosti zapsat své skutečné majitele ani je sankcionovat za nesplnění této povinnosti . Ministerstvo spravedlnosti oznámilo, že respektuje závěry Nejvyššího správního soudu i Nejvyššího soudu a soudy již nezahajují řízení proti firmám nezapsaným v evidenci . Česká legislativa bude upravena v souladu s novou evropskou úpravou boje proti praní špinavých peněz, která počítá s omezením veřejné přístupnosti registru .

Ministerstvo životního prostředí chystá tvrdší postihy nelegálních chovů zvířat

Ministr životního prostředí Petr Hladík (KDU-ČSL) oznámil, že zpřísní legislativu vůči nelegálním chovatelům zvířat. Reaguje tak na nedávné případy útěků exotických šelem a odhalení nepovolených zoo-parků. Hladík již jednal se zástupci Ministerstva zemědělství, veterinární správy, policie i inspekce životního prostředí a získal od nich zpětnou vazbu z terénu. Nový balíček legislativních změn se začne připravovat ihned, aby po volbách mohla Sněmovna projednat novelizace zákonů pro pružnější postih nelegálních zařízení. Ministr preferuje, aby zabavená zvířata propadala státu, což rozšíří možnosti jejich umístění do zoologických zahrad, záchranných center či legálních chovů. V současnosti totiž pokud zvířata nepřevezme stát, odpovídá za ně obec, která má méně možností je umístit. Připravované změny zřejmě zpřísní i sankce a usnadní správní řízení tak, aby bylo možné rychleji odebrat zvířata a uzavřít nelegální chovy.

Digitalizace stavebního řízení plní zákon, ale k ideálu má daleko

Ministerstvo pro místní rozvoj (MMR) uznává, že dosavadní systémy pro digitální stavební řízení nejsou uživatelsky ideální, ačkoliv formálně splňují požadavky zákona. Ministr Petr Kulháněk (STAN) uvedl, že přechod na plně funkční digitalizaci je ve fázi přechodného období – stavební úřady mohou zatím používat paralelně staré i nové systémy (tzv. technický bypass). Loni spuštěné elektronické nástroje způsobily stavebníkům i úředníkům značné problémy a kvůli jejich neuspokojivému stavu byl odvolán předchozí ministr Ivan Bartoš. Nyní MMR pracuje na opravách a přidání funkcí; tento týden ministerstvo zahájilo tržní konzultace k zakázce na zcela nový systém digitalizace stavebního řízení. Nový systém by měl být hotov do začátku roku 2028, což však odborníci zpochybňují – s největší pravděpodobností ho bude realizovat až příští vláda. Současné technické provizorium sice udrželo chod stavebních úřadů, ale není plnohodnotným řešením. Předseda Komory architektů Jan Kasl i Sdružení tajemníků úřadů potvrzují dílčí zlepšení na MMR po odchodu Bartoše, nicméně upozorňují na praktickou nerealizovatelnost cílového termínu 2028 a nutnost více reflektovat uživatelské podněty.

Ústavní soud: Jednostranné hodnocení důkazů porušuje presumpci nevinny

Ústavní soud (ÚS) se v nálezu sp. zn. I. ÚS 743/25 zastal stěžovatele v trestní kauze a zdůraznil klíčový význam zásady presumpce nevinny a principu in dubio pro reo. Stěžovatel byl odsouzen za pokus ublížení na zdraví a vydírání v rámci sousedského sporu, avšak ÚS shledal, že obecné soudy pochybily – hodnotily důkazy jednostranně v neprospěch obviněného, aniž dostatečně zohlednily pochybnosti a subsidiární povahu trestního postihu (tzv. ultima ratio). Krajský soud například označil obviněného za nevěrohodného na základě sporu s poškozenou, aniž reflektoval její vlastní násilné chování v minulosti. Ústavní soud konstatoval, že pokud soudy neberou zřetel na nutnost uplatnit presumpci nevinny a při pochybnostech rozhodnout ve prospěch obviněného, porušují tím základní práva obviněného. Nález ÚS proto zrušil předchozí rozhodnutí soudů v dané věci. Právo na spravedlivý proces vyžaduje, aby soudy pečlivě zvažovaly všechny důkazy obou stran a trestní odpovědnost uplatňovaly jen jako krajní prostředek.

První korespondenční volba Čechů v zahraničí: zájem nižší, než vláda čekala

Letošní sněmovní volby budou poprvé umožňovat hlasování poštou pro Čechy v zahraničí – novinku zavedenou novelou volebního zákona. Podle ministra zahraničí Jana Lipavského se o korespondenční volbu přihlásilo téměř 10 905 krajanů, což označil za velký úspěch a důkaz zájmu diasporu volit. Původní odhad ministerstva však počítal až s 50 tisíci hlasujícími. Někteří politologové naopak hodnotí tento počet jako zklamání – podle Lukáše Valeše (ZČU) jde o propadák neodpovídající úsilí, které vláda prosazení novinky věnovala. Většina registrovaných voličů v cizině (zhruba 27 500 osob) zřejmě nakonec stejně využije tradiční hlasování na ambasádách nebo vůbec. Poprvé si také mohou krajané sami vytisknout hlasovací lístky z webu ministerstva vnitra. Kvůli administrativním nárokům byly hlasy ze zahraničí legislativně přiřazeny jen do čtyř nejlidnatějších krajů (Praha, Středočeský, Jihomoravský, Moravskoslezský), aby nerozhodovaly o mandátech v malých krajích. Zkušenosti s

korespondenční volbou se vyhodnotí po volbách - vláda si od ní slibuje zvýšení volební účasti Čechů dlouhodobě žijících mimo republiku.

Hnutí ANO představilo program: důchodový věk 65, levné energie, přísný azyl

Opoziční hnutí ANO zahájilo 4. září kampaň a odhalilo své klíčové programové priority před volbami do Sněmovny . Předseda Andrej Babiš oznámil, že ANO chce zastropovat věk odchodu do důchodu na 65 let, zabránit zdražování energií (nepřipustit rozšíření emisních povolenek na domácnosti a dopravu) a prosadit přísný azylový zákon s nulovou tolerancí nelegální migrace . Dalšími cíli jsou zkrácení čekacích dob na vyšetření rakoviny a kardiovaskulárních nemocí, zrychlení stavebního řízení (prohlásit bydlení za veřejný zájem) a podpora hypoték pro mladé rodiny a klíčové profese . ANO také slibuje zvýšit platy a benefity vojákům, hasičům, policistům či celníkům . Financování těchto opatření chce pokrýt důslednějším výběrem daní, potíráním šedé ekonomiky a digitalizací správy daní (např. obnovenou EET a „Daňovou kobrou“) . Babiš ostře kritizoval vládu Petra Fialy za rozpočtové škrty a pokles životní úrovně a označil ji za „nejhorší a asociální“ vládu v novodobé historii. Program ANO má 38 stran a hnutí brzy představí i detailní ekonomickou strategii .

Experti: Vyšší majetkové daně by mohly pomoci financovat velké investice státu

Na odborné konferenci Právo a daně proběhla debata o udržitelnosti veřejných financí a možném zvyšování daní. Děkan Právnické fakulty UK Radim Boháč upozornil, že v Česku jsou majetkové daně výrazně nižší než evropský průměr, což vede k vyššímu zdanění práce . Navrhl proto zvážit přesun části daňové zátěže z práce na majetek - tedy zvýšit daně z nemovitostí, pokud se vláda politicky neodvážá zvýšit celkové daňové zatížení . Vyšší výnos z daně z nemovitostí by podle něj mohl pomoci financovat nové rozpočtové priority, jako jsou plánované jaderné bloky v Dukovanech nebo rychlovlaky (VRT) . Stínový premiér Karel Havlíček (ANO) na konferenci oponoval, že potřebné prostředky přinese spíše ekonomický růst než zvyšování daní . Boháč však poukázal, že prostor pro zlepšení výběru daní je malý, neboť například VAT gap (daňová mezera u DPH) je v ČR už jen kolem 4 % díky kontrolním hlášením a EET . Shoda panovala na nutnosti další digitalizace daňové správy - pozitivně byl zmíněn nový online systém pro přiznání k dani z nemovitostí, který výrazně zjednodušil proces . Debata ukázala, že vláda bude muset zvolit kombinaci opatření na příjmové i výdajové straně, má-li snížit chronický deficit státního rozpočtu.

Vyšlo na epravo.cz:

[Flexinovela a změny v oblasti jiných důležitých osobních překážek v práci](#)

V souvislosti s tzv. flexinovelou, která zásadním způsobem novelizovala zákoník práce,[1] došlo ke změnám i některých souvisejících předpisů. Změn se dočkalo i nařízení vlády, které upravuje jiné důležité osobní překážky v práci[2] („Nařízení vlády 590/2006“). Přinášíme přehled změn Nařízení vlády 590/2006, které nabyly účinnosti spolu s...

[Soudní ombudsman jako most mezi soudy, advokacii a veřejností](#)

České soudnictví je ve svém institucionálním uspořádání charakteristické značnou roztržitostí. Máme 86 okresních soudů, osm krajských soudů, dva vrchní soudy a dva nejvyšší soudy - Nejvyšší soud a Nejvyšší správní soud. Tato víceúrovňová struktura je bezpochyby robustní a odolná. V porovnání s jinými státy lze tuto pestrost vnímat i pozitivně:...

[Sankce Evropské unie proti Rusku a jejich dopad na obchodní smlouvy](#)

Od roku 2022 přijímá Evropská unie bezprecedentní sankce vůči Ruské federaci, které zásadně proměnily obchodní vztahy i smluvní praxi evropských firem. Sankční opatření nyní ovlivňují nejen finanční transakce a obchod s energiemi, ale dopadají i na široké spektrum smluvních závazků, včetně jejich platnosti a vymahatelnosti. Článek analyzuje právní...

Byznys a paragrafy, díl 17.: Přístup do datové schránky právnické osoby při úmrtí jednatele

Vítáme vás u dalšího dílu naší série Byznys a paragrafy, kterou pro vás připravuje advokátní kancelář LAWYA. Tento díl volně navazuje na 14. díl, článek o úmrtí jednatele a jediného společníka v jednočlenné společnosti a posouvá téma do čistě praktické roviny datových schránek. Zaměříme se na to, kdo do nich smí podle zákona vstupovat, co přesně...

Realitní obchod, provize zprostředkovatele a právní důsledky odstoupení od kupní smlouvy

Realitní obchody jsou spojeny s ustálenými smluvními mechanismy, které však mohou vyvolat záludné právní otázky. Tento článek popisuje nejběžnější průběh realitní transakce od uzavření zprostředkovatelské smlouvy, přes rezervační smlouvu až po kupní smlouvu a zaměřuje se na právní důsledky jejího zrušení. Zvláštní pozornost je věnována...

Strategická transformace: Jak odštěpení do SPV posílí váš projekt a ochrání vaše podnikání

V dnešním dynamickém podnikatelském prostředí je neustálá adaptace a optimalizace firemních struktur nejen výhodou, ale často nezbytností pro přežití a růst. Společnosti čelí novým výzvám, které pramení z technologických inovací, měnícího se regulačního prostředí, globální konkurence a neustále se vyvíjejících tržních příležitostí. Statické...

Blíží se konference Next Gen Law Forum 2025

Na 18. září 2025 chystají advokáti další ročník konference Next Gen Law Forum. Tentokrát s podtitulem, jak „Udržet rovnováhu“ - i v éře umělé inteligence, rychlých změn a tlaku na výkon. Ať už jste partner velké kanceláře, koncipient hledající zajímavou inspiraci, nebo cokoli mezi tím - letošní témata by vás určitě mohla...

Limity nároku poškozeného na náhradu nákladů za nájem náhradního vozidla

V případě autonehody může poškozený v rámci náhrady škody požadovat i náhradu nutně a účelně vynaložených nákladů za nájem náhradního vozidla. Výdaje, které by poškozený vynaložil, pokud by užíval vlastní automobil, se neodečítají.[1] V tomto článku se zaměříme na otázku, co se rozumí nutně a účelně vynaloženými náklady. Zohledníme zejména závěry...

Druhá vlna povinností dle AI Aktu

Implementace Nařízení (EU) 2024/1689 (AI Akt) vstupuje do další fáze. Od 2. 8. 2025 začne platit druhá vlna povinností v oblasti regulace umělé inteligence (artificial intelligence, AI) dle AI Aktu, která zásadně ovlivní technologické firmy, poskytovatele AI systémů, regulační orgány i členské státy.

JIŘÍ HARNACH - VEŘEJNÉ ZAKÁZKY LIVE! - ÚOHS, SRPEN 2025

Přepjatý formalismus ustupuje racionálnímu výkladu - přesto může drobné porušení pravidel vést k sankcím. Jiří Harnach ve svém srpnovém podcastu „Veřejné zakázky Live“ analyzuje čtyři klíčová rozhodnutí Úřadu pro ochranu hospodářské soutěže a upozorňuje na praktické dopady. „Argumenty dodavatele musí být přesvědčivé, ne založené jen na...

Smlouva uzavřená mezi studentem a soukromou vysokou školou jako smlouva spotřebitelská - nález Ústavního soudu ze dne 5. února 2025, sp. zn. IV. ÚS 2093/24

Ústavní soud v tomto případě řešil otázku, zda smlouva uzavřená mezi studentem a soukromou vysokou školou je smlouvou spotřebitelskou. Stěžovatelka se u Ústavního soudu domáhala zrušení usnesení Nejvyššího soudu ze dne 24. dubna 2024, č.j. 33 Cdo 2156/2023-215, který zamítl její dovolání, čímž dle stěžovatelky porušil její ústavně zaručená práva...

10 otázek pro ... Moniku Novotnou

JUDr. Monika Novotná je pražská advokátka v advokátní kanceláři Rödl & Partner a od roku 2019 místopředsdkyně představenstva České advokátní komory (ČAK). Ve své kariéře se vypracovala na

přední pozici v advokacii, specializuje se zejména na daňové, správní a zdravotnické právo. Postupně si vybudovala specializovaný tým - v pražské pobočce Rödl &...

Nárok na pobídkovou složku mzdy podmíněný dodržováním pracovních povinností a její krácení za jejich nedodržování

Lze nárok na pobídkovou složku mzdy podmínit nejen pracovním výkonem zaměstnance, jak je to v praxi obvyklé stanovením nebo sjednáním měřitelných kritérií pracovního výkonu, ale též dodržováním pracovních povinností a za jejich porušování ji krátit?

Zdroj: EPRAVO.CZ

© EPRAVO.CZ - Sbírka zákonů, judikatura, právo | www.epravo.cz

Další články:

- [Novelizace nařízení EU o odlesňování \(EUDR\)](#)
- [Odpovědnost člena voleného orgánu dle § 159 OZ a vymezení škody způsobené právnícké osobě](#)
- [Zamyšlení nad systémem alternativních trestů: poznámky na pozadí mezinárodní vědecké konference „Rethinking Sentencing: Are We Getting Justice Right?“](#)
- [Vnosy do společného jmění manželů a jejich valorizace v aktuální judikatuře Nejvyššího soudu a Ústavního soudu](#)
- [10 otázek pro ... Pavla Staňka](#)
- [Souhrn významných událostí ze světa práva](#)
- [Právo na přístup ke kamerovým záznamům: střet GDPR, informačního zákona a praxe veřejných institucí](#)
- [Prekluze důvodu neplatnosti VH](#)
- [Postoupení pohledávky na výživné jako novinka právní úpravy účinné od 1. 1. 2026](#)
- [Jak zahájit provoz mezinárodní letecké linky do České republiky \(EU\): právní požadavky pro aerolinky ze třetích zemí](#)
- [Odpovědnost členů statutárního orgánu za nepodání insolvenčního návrhu včas](#)